

Πάμπλο Νερούδα

Το
ΒΙΒΛΙΟ
ΤΩΝ
ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Δημήτρης Άγαθοκλής

Ἡλεκτρονική ἔκδοση: Νοέμβριος 2020 (v3.0)

Ἐπιτρέπεται ἡ διακίνηση τοῦ παρόντος ἡλ. βιβλίου.

Ἐξώφυλλο: Le sauvetage, πίνακας τοῦ Πικάσσο.

www.dagathoklis.com

LIBRO DE LAS PREGUNTAS
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Πάμπλο Νερούδα

ΤΟ
ΒΙΒΛΙΟ
ΤΩΝ
ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Δημήτρης Άγαθοκλῆς

ΑΘΗΝΑ 2020

Ο ΠΑΜΠΛΟ ΝΕΡΟΥΔΑ ξεκίνησε νὰ γράφει τὸ *Βιβλίο τῶν Ἐρωτήσεων*, μᾶλλον, τὸ 1971 ὅσο ἦταν στὴ Γαλλία. Τὸ ὀλοκλήρωσε σίγουρα στὴ Χιλὴ λίγους μῆνες πρὶν πεθάνει (Σεπτέμβριος τοῦ '73). Τὸ ἔργο ἀποτελεῖται ἀπὸ 74 ποιήματα, τῶν 619 στίχων συνολικά, πού συγκροτοῦν 319 ἐρωτήσεις. Κατὰ κάποιον τρόπο συνδυάζουν τὴν ἀπορία ἐνὸς παιδιοῦ, καθὼς μεγαλώνει, μὲ τὶς ἐμπειρίες ἐνὸς ἐνήλικα — τοῦ ὁποίου ἡ εὐαισθησία δὲν ἔχει ἐξατμιστεῖ — ὁ ὁποῖος ἀνακαλεῖ στὴ μνήμη του τὶς μέρες πού ἦταν νέος, τότε πού διέθετε μιὰν ἄλλη ματιὰ γιὰ τὴ ζωή.

Τὸ παρὸν πόνημα εἶναι ἀποτέλεσμα ἐνὸς προσωπικοῦ στοιχήματος· νὰ δῶ ἐὰν μποροῦν νὰ «χωρέσουν» ὅλα σὲ ἐλεύθερους ἐνδεκασύλλαβους, στὰ ἑλληνικά, διατηρώντας φυσικὰ τὰ νοήματα. Ἐπὶ τούτου συμβουλευτήκα τὴν ἀμερικανικὴ μετάφραση τοῦ William O'Daly (COPPER CANYON PRESS, 1991), τὴ γαλλικὴ τοῦ Claude Couffon (GALLIMARD JEUNESSE, 2008) καὶ τὴν ἑλληνικὴ τοῦ Βασίλη Λαλιώτη (BIBLIOTHÈQUE, 2016). Κάποιες δὲ μεταφραστικὲς μου αὐθαιρεσίες ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον (βλ. IX, XII, XIX, XXXI) ἐλπίζω νὰ εἶναι δόκιμες. Ἄν ὄχι, ἄς μοῦ συγχωρεθοῦν.

Δ. Ἀγαθοκλῆς
Καλοκαίρι 2020

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
(1974)

LIBRO DE LAS PREGUNTAS

*Puedo preguntar a mi libro
si es verdad que yo lo escribí?*

I

Por qué los inmensos aviones
no se pasean con sus hijos?

Cuál es el pájaro amarillo
que llena el nido de limones?

Por qué no enseñan a sacar
miel del sol a los helicópteros?

Dónde dejó la luna llena
su saco nocturno de harina?

I

Γιατί τὰ μεγάλα ἀεροπλάνα
δὲν βγαίνουν βόλτα μὲ τὰ παιδάκια τους;

Ποιό εἶναι κείνο τὸ κίτρινο πουλὶ
ποὺ γέμει τὴ φύλιά του μὲ λεμόνια;

Γιατί δὲν δείχνουν στὰ ἐλικόπτερα
πῶς νὰ μαζεύουν μέλι ἀπ' τὸν ἥλιο;

Ποῦ ἐγκατέλειψε ἡ πανσέληνος
τὴ σάκα τῆς νύχτας μὲ τὸ ἀλεύρι;

II

Si he muerto y no me he dado cuenta
a quién le pregunto la hora?

De dónde saca tantas hojas
la primavera de Francia?

Dónde puede vivir un ciego
a quien persiguen las abejas?

Si se termina el amarillo
con qué vamos a hacer el pan?

II

Ἄν ἔχω πεθάνει καὶ δὲν τὸ ξέρω
ποιόν νὰ ρωτήσω νὰ μάθω τὴν ὥρα;

Τὰ ἑκατοντάδες φύλλα ἀπὸ ποῦ
μαζεύει ἡ ἀνοιξη τῆς Γαλλίας;

Σὲ ποιά γῆ νὰ ριζώσει ἓνας τυφλὸς
ὅταν οἱ μέλισσες τὸν κατατρέχουν;

Ἄν ἐξαντληθεῖ αὐτὸ τὸ κίτρινο
μὲ τί θὰ ζυμώσουμε τὸ ψωμί μας;

III

Dime, la rosa está desnuda
o sólo tiene ese vestido?

Por qué los árboles esconden
el esplendor de sus raíces?

Quién oye los remordimientos
del automóvil criminal?

Hay algo más triste en el mundo
que un tren inmóvil en la lluvia?

III

Πές μου· τὸ ρόδο εἶναι ἀπλὰ γυμνὸ
ἢ αὐτό εἶναι τὸ μόνο φόρεμά του;

Γιὰ ποιὸ λόγον ἀποκρύπτουν τὰ δέντρα
τὸ μεγαλεῖο τους, τοῦτες τὶς ρίζες;

Μὰ ποιὸς ἀκούει τὶς μεταμέλειες
τοῦ ἐγκληματικοῦ αὐτοκινήτου;

Τί θέαμα πῖο θλιβερὸ στὸν Κόσμο
ἀπὸ τ' ἀκίνητα τραῖνα στὴ βροχή;

IV

Cuántas iglesias tiene el cielo?

Por qué no ataca el tiburón
a las impávidas sirenas?

Conversa el humo con las nubes?

Es verdad que las esperanzas
deben regarse con rocío?

IV

Πόσες ἐκκλησιᾶς ἔχει ὁ οὐρανός;

Γιατί δὲν ὀρμάει ὁ καρχαρίας
νὰ δαγκώσει τίς ἄτρομες Σειρήνες;

Μιλᾷει ὁ καπνὸς μὲ τὰ σύννεφα;

Ἰσχύει πῶς πρέπει νὰ ποτίζουμε
τίς προσδοκίες μὲ πρωινὴ δροσιά;

V

Que guardas bajo tu joroba?
dijo un camello a una tortuga.

Y la tortuga preguntó:
Qué conversas con las naranjas?

Tiene más hojas un peral
que Buscando el Tiempo Perdido?

Porqué se suicidan las hojas
cuando se sienten amarillas?

Τί φυλᾶς κάτω ἀπ' τὸ καύκαλό σου;
εἶπε μιὰ καμήλα σὲ μιὰ χελώνα.

Καὶ ἡ χελώνα, εὐθύς, ἀπάντησε:
Τί λές ὅταν μιᾶς στὰ πορτοκάλια;

Μιὰ ἀγλαδιὰ φέρει πιὸ πολλὰ φύλλα
ἀπ' ὅ,τι ὁ Χαμένος Χρόνος τοῦ Προύστ;

Ἀλλὰ γιατί αὐτοκτονοῦν τὰ φύλλα
μόλις αἰστανθοῦν ὅτι κιτρίνισαν;

VI

Por qué el sombrero de la noche
vuela con tantos agujeros?

Qué dice la vieja ceniza
cuando camina junto al fuego?

Por qué lloran tanto las nubes
y cada vez son más alegres?

Para quién arden los pistilos
del sol en sombra del eclipse?

Cuántas abejas tiene el día?

VI

Γιὰ ποιόν λόγο τὸ συμπέρο τῆς νύχτας
ἀπλώνει στὸν θόλο μὲ τόσες τρύπες;

Τί λέει στὴ φωτιά ἢ παλιὰ τέφρα
κάθε φορά πὺ περνάει δίπλα της;

Γιατί κλαῖνε γοερά τὰ σύννεφα
μὰ γίνονται ὄλο καὶ πιὸ εὐθυμα;

Γιὰ ποιόν πυρακτώνεται τοῦ ἡλίου
ὁ ὕπερος στὴ σκιά τῆς ἔκλειψης;

Πόσες μέλισσες πετᾶνε τὴ μέρα;

VII

Es paz la paz de la paloma?
El leopardo hace la guerra?

Por qué enseña el profesor
la geografía de la muerte?

Qué pasa con las golondrinas
que llegan tarde al colegio?

Es verdad que reparten cartas
transparentes, por todo el cielo?

VII

Τὸ περιστέρι σημαίνει εἰρήνη;
Ἡ λεοπάρδαλη φέρει πόλεμο;

Γιατί διδάσκει ὁ καθηγητῆς μας
τὴ γεωγραφία ἑνὸς θανάτου;

Καὶ τί συμβαίνει μὲ τὰ χελιδόνια
ποὺ καταφθάνουν ἄργὰ στὸ σχολεῖο;

Ἄληθεύει ὅτι σκορποῦν γράμματα
διάφανα, πέρ' ὡς πέρα στὸν οὐρανό;

VIII

Qué cosa irrita a los volcanes
qué escupen fuego, frío y furia?

Por qué Cristóbal Colón
no pudo descubrir a España?

Cuántas preguntas tiene un gato?

Las lágrimas que no se lloran
esperan en pequeños lagos?

O serán ríos invisibles
que corren hacia la tristeza?

VIII

Τί ἀναστατώνει τὰ ἡφαιίστεια
γιὰ νὰ φτύνουν φωτιά, κρύο καὶ τρέλα;

Καὶ γιατί ὁ Χριστόφορος Κολόμβος
δὲν ἀνακάλυψε τὴν Ἰσπανία;

Πόσες ἐρωτήσεις ἔχει μιὰ γάτα;

Τὰ δάκρυα ποὺ δὲν τρέξαν ἀκόμα
ἔχουν σταλάξει σὲ λίμνες μικροῦλες;

Ἦ ἔγιναν ἀόρατοι ποταμοὶ
ὀρμητικοὶ τρέχοντας πρὸς τὴ θλίψη;

IX

Es este mismo el sol de ayer
o es otro el fuego de su fuego?

Cómo agradecer a las nubes
esa abundancia fugitiva?

De dónde viene el nubarrón
con sus sacos negros de llanto?

Dónde están los nombres aquellos
dulces como tortas de antaño?

Dónde se fueron las Donaldas,
las Clorindas, las Eduvigis?

IX

Αὐτός ὁ ἥλιος εἶναι ἴδιος μὲ χθῆς
ἢ ἄλλη φωτιά καίει ἢ φωτιά του;

Πῶς νὰ πῶ εὐχαριστῶ στὰ σύννεφα
γιὰ τὴν ἀσύλληπτη ἀφθονία τους;

Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται ἡ καταιγίδα
μαῦρο σακί, νέφος, ὄλο δάκρυα;

Ποῦ πῆγαν τὰ ὀνόματα ἐκεῖνα
σὰν τοῦρτες γλυκά τῶν παλιῶν ἡμερῶν;

Ποῦ πῆγαν οἱ Ἑλένες, οἱ Μαρίες
οἱ Πηνελόπες καὶ οἱ Μαργαρίτες;

X

Qué pensarán de mi sombrero
en cien años más, los polacos?

Qué dirán de mi poesía
los que no tocan mi sangre?

Cómo se mide la espuma
que resbala de la cerveza?

Qué hace una mosca encarcelada
en un soneto de Petrarca?

X

Ἄραγε, τί θὰ σκεφοῦν οἱ Πολωνοὶ
γιὰ τὸ καπέλο μου σ' ἑκατὸ χρόνια;

Τί θὰ ποῦν γιὰ τὴν ποίησή μου αὐτοὶ
ποὺ δὲν ἄγγιζαν ποτὲ τὸ αἷμα μου;

Πῶς γίνεται νὰ μετρηθεῖ ὁ ἀφρὸς
στὸ ποτήρι σὰν χύνεται τῆς μπύρας;

Στῆς φυλακῆς τὰ σίδερα τί θέλει
μιὰ μύγα σὲ σονέτο τοῦ Πετράρχη;

XI

Hasta cuándo hablan los demás
si ya hemos hablado nosotros?

Qué diría José Martí
del pedagogo Marinello?

Cuántos años tiene Noviembre?

Qué sigue pagando el Otoño
con tanto dinero amarillo?

Cómo se llama ese cocktail
que mezcla vodka con relámpagos?

XI

Μέχρι πότε θὰ μιλᾶνε οἱ ἄλλοι
ἂν τὰ ἴχουμε μιλήσει ἤδη ἐμεῖς;

Καὶ τί θὰ ἔλεγε ὁ Χοσὲ Μαρτί
γιὰ τὸν ἐκπαιδευτικὸ Μαρινέλλο;

Πόσων ἐτῶν εἶναι ὁ Νοέμβριος;

Τί ἀποπληρώνει τὸ φθινόπωρο
χρεωμένο τὰ κίτρινά του φύλλα;

Πῶς λένε τὸ ἐξωτικὸ κοκταίηλ —
μιὰ δόση βότκα, μιὰ δόση ἀστραπή;

José Martí: Ἐθνικὸς ἥρωας τῆς Κούβας, σύμβολο τῆς ἀνεξαρτησίας
ἀπ' τοὺς Ἰσπανούς. Ποιητής, δοκιμογράφος, μεταφρα-
στής, γεννήθηκε στὴν Ἀβάνα τὸ 1853.

Juan Marinello (1898–1977): Κουβανὸς ποιητῆς-δοκιμογράφος.
Ἀσχολήθηκε κατὰ κόρον μὲ τὸ ἔργο τοῦ Χοσὲ Μαρτί.
Ἐργάστηκε καὶ ὡς καθηγητής.

XII

Y a quién le sonrío el arroz
con infinitos dientes blancos?

Por qué en las épocas oscuras
se escribe con tinta invisible?

Sabe la bella de Caracas
cuántas faldas tiene la rosa?

Por qué me pican las pulgas
y los sargentos literarios?

XII

Καὶ σὲ ποιὸν χαμογελάει τὸ ρύζι
μὲ τ' ἄσπρα ἀπειράριθμά του δόντια;

Πῶς γίνεται καὶ σ' ἐποχὲς σκοτεινὲς
νὰ γράφουν μὲ ἀόρατο μελάνι;

Ἡ ωραία τῶν Ἀθηνῶν ἄραγε
ξέρει πόσες ἔχει τὸ ρόδο φύστες;

Γιὰ ποιὸν λόγο μὲ τιμπᾶνε οἱ ψύλλοι
κι οἱ λογοτεχνικοὶ καρabanάδες;

XIII

Es verdad que sólo en Australia
hay cocodrilos voluptuosos?

Cómo se reparten el sol
en el naranjo las naranjas?

Venía de una boca amarga
la dentadura de la sal?

Es verdad que vuela de noche
sobre mi patria un cóndor negro?

XIII

Ἄληθεύει ὅτι στήν Αὐστραλία
μόνον ζοῦν ἡδονικοὶ κροκόδειλοι;

Πῶς μοιράζουσι τὸν χιτῶνα τοῦ ἡλίου
σὲ μιὰ πορτοκαλιὰ τὰ πορτοκάλια;

Ἡ ὀδοντοστοιχία τοῦ ἀλατιοῦ
ἔρχεται ἀπὸ στόμα πικραμένο;

Ἀλήθεια, στήν πατρίδα μου τὰ βράδια
πετᾶ ἓνας κόνδωρας κατάμαυρος;

XIV

Y qué dijeron los rubíes
ante el jugo de las granadas?

Pero por qué no se convence
el Jueves de ir después del Viernes?

Quiénes gritaron de alegría
cuando nació el color azul?

Por qué se entristece la tierra
cuando aparecen las violetas?

XIV

Καὶ τί λόγια νὰ εἶπαν τὰ ρουμπίνια
στὸν χυμὸ μπροστὰ τῶν κόκκινων ροδιῶν;

Γιατί δὲν πείσθηκε ποτὲ ἡ Πέμπτη
θέση ν' ἀλλάξει μὲ τὴν Παρασκευή;

Ποιοὶ κραύγασαν μὲ χαρὰ κι εὐθυμία
στὴ γέννηση τοῦ γαλάζιου χρώματος;

Γιατί δείχνει τόσο θλιμμένη ἡ γῆ
ὅταν ἐμφανίζονται οἱ βιολέτες;

XV

Pero es verdad que se prepara
la insurrección de los chalecos?

Por qué otra vez la primavera
ofrece sus vestidos verdes?

Por qué ríe la agricultura
del llanto pálido del cielo?

Cómo logró su libertad
la bicicleta abandonada?

Λοιπόν, ἀληθεύει πῶς τὰ γιλέκα
προετοιμάζονται νὰ ἐξεγερθοῦν;

Γιατί ἡ ἀνοιξη προσφέρει πάλι
τὰ καταπράσινα φορέματά της;

Γιατί χαμογελᾷ ἡ γεωργία
στὸ κατάγλωμο κλάμα τοῦ οὐρανοῦ;

Καὶ πῶς κατάφερε παρατημένο
τὸ ποδήλατο νὰ ἐλευθερωθεῖ;

XVI

Trabajan la sal y el azúcar
construyendo una torre blanca?

Es verdad que en el hormiguero
los sueños son obligatorios?

Sabes qué meditaciones
rumia la tierra en el otoño?

(Por qué no dar una medalla
a la primera hoja de oro?)

XVI

Τὸ ἄλατι καὶ ἡ ζάχαρη μαζί
δουλεύουν πύργο νὰ σηκώσουν λευκό;

Ἀληθεύει, στὸν οἶκο τῶν μερμηγκιῶν
ὑποχρεωτικὰ ὀνειρεύεσαι;

Καταλαβαίνεις τί εἶδους στοχασμοὺς
ἢ γῆ μηρυκάζει τὸ φθινόπωρο;

(Γιατί νὰ μὴ δοθεῖ τὸ μετάλλιο
στὸ πρῶτο φύλλο ντυμένο μὲ χρυσό;)

XVII

Te has dado cuenta que el Otoño
es como una vaca amarilla?

Y cómo la bestia otoñal
es luego un oscuro esqueleto?

Y cómo el invierno acumula
tantos azules lineales?

Y quién pidió a la Primavera
su monarquía transparente?

XVII

Ἔχεις προσέξει πῶς τὸ φθινόπωρο
μοιάζει μὲ κιτρινωπὴ ἀγελάδα;

Πῶς τὸ θηρίο τὸ φθινοπωρινὸ
μετατρέπεται σὲ μαῦρο σκελετό;

Καὶ πῶς ἐπισωρεύει ὁ χειμῶνας
τόσα γραμμικὰ στρώματα γαλάζιων;

Μὰ ποιὸς ἀπαίτησε ἀπ' τὴν ἀνοιξὴ
τὴν ὀλοκάθαρη μοναρχία της;

XVIII

Cómo conocieron las uvas
la propaganda del racimo?

Y sabes lo que es más difícil
entre granar y desgranar?

Es malo vivir sin infierno:
no podemos reconstruirlo?

Y colocar al triste Nixon
con el traste sobre el brasero

quemándolo a fuego pausado
con napalm norteamericano?

XVIII

Πῶς μάθαν οἱ ρόγες τῆς κληματαριᾶς
τὴν προπαγάνδα τοῦ τσαμπιού; Γνωρίζεις

ποιὰ πράξη θεωρεῖται πιὸ δύσκολη
μεταξὺ σπορᾶς καὶ ἄλωνίσματος;

Χάλια ἢ Ζωὴ χωρὶς τὴν Κόλαση!
Δὲν μπορούμε νὰ τὴν ξαναφτιάξουμε;

Καὶ νὰ βάλουμε τὸν Ριχάρδο Νίξον
—τὸν θλιβερὸ πισινό του— στὴ σχάρα

σιγοψήνοντάς τον σὲ φωτιά, σβηστή
ἀπ' τὶς ναπάλμ. made in the US of A;

XIX

Han contado el oro que tiene
el territorio del maíz?

Sabes que es verde la neblina
a mediodía, en Patagonia?

Quién canta en el fondo del agua
en la laguna abandonada?

De qué ríe la sandía
cuando la están asesinando?

XIX

Ἄραγε μέτρησε κανείς ποτέ του
τὸν χρυσὸ στὰ καλαμποκοχώραφα;

Τὰ μεσημέρια στὴ Μακεδονία
ἢ ἀγλὺς εἶναι πράσινη, τὸ ξέρεις;

Ποιὸς τραγουδᾷ στὸ βάθος τῆς ἀβύσσου
τῆς παρατημένης λιμνοθάλασσας;

Μὲ τί πράγμα γελάει τὸ καρπούζι
σὰν δολοφονεῖται ἀπ' τὸ μαχαίρι;

XX

Es verdad que el ámbar contiene
las lágrimas de las sirenas?

Cómo se llama una flor
que vuela de pájaro en pájaro?

No es mejor nunca que tarde?

Y por qué el queso se dispuso
a ejercer proezas en Francia?

Ἀληθεύει ὅτι τὸ κεχριμπάρι
ἐνέχει τὰ δάκρυα τῶν γοργόνων;

Τί ὄνομα νὰ δώσουμε στὸ ἄνθος
καθὼς πετᾶ ἀπὸ πουλὶ σὲ πουλί;

Δὲν λέμε κάλλιο ποτὲ παρὰ ἀργά;

Καὶ γιατί ἐτοιμάζονται τὰ τυριά
πρὸς ἄθλους ἥρωικούς στὴ Γαλλία;

XXI

Y cuando se fundó la luz
esto sucedió en Venezuela?

Dónde está el centro del mar?
Por qué no van allí las olas?

Es cierto que aquel meteoro
fue una paloma de amatista?

Puedo preguntar a mi libro
si es verdad que yo lo escribí?

Καὶ ὅταν εἶπε τὸ γεννηθῆτω φῶς
αὐτὸ συνέβη στὴ Βενεζουέλα;

Ποῦ βρίσκεται τὸ κέντρο τῆς θαλάσσης;
Γιατὶ ἐκεῖ δὲν σκάει ποτὲ τὸ κῦμα;

Ὁ μετεωρίτης ἦταν σίγουρα
ἓνα περιστέρι τοῦ ἀμεθύστου;

Μπορῶ νὰ ρωτήσω τὸ βιβλίό μου
ἂν τό 'γραψα ἐγὼ ἢ κάποιος ἄλλος;

XXII

Amor, amor aquel y aquella,
si ya no son, dónde se fueron?

Ayer, ayer dije a mis ojos
cuándo volveremos a vernos?

Y cuando se muda el paisaje
son tus manos o son tus guantes?

Cuando canta el azul del agua
cómo huele el rumor del cielo?

XXII

Ἄχ ἔρωτα, γὰ κείνον καὶ γὰ κείνη —
ἐὰν δὲν εἶναι πιά, ποῦ δραπετεύσαν;

Μόλις χθές, χθές ρωτοῦσα τὰ μάτια μου
πότε πάλι θὰ ξαναἰδωθοῦμε;

Καὶ ὅποτε ἀλλάζει τὸ σκηνικὸ
φταῖνε τὰ χέρια σου ἢ τὰ γάντια σου;

Σὰν τραγουδάει τὸ γαλαζόνερο
πῶς μυρίζει ἡ φήμη τοῦ οὐρανοῦ;

XXIII

Se convierte en pez volador
si transmigra la mariposa?

Entonces no era verdad
que vivía Dios en la luna?

De qué color es el olor
del llanto azul de las violetas?

Cuántas semanas tiene un día
y cuántos años tiene un mes?

XXIII

Τρέπεται ἡ πεταλούδα σὲ ψάρι
ἱπτάμενο σὰν μετεμψυχώνεται;

Τί σημαίνει λοιπόν· πὼς εἶναι ψέμα
ὅτι ὁ Θεὸς ζοῦσε στὴ σελήνη;

Τί χρωμα ἔχει ἡ ὄσμη τοῦ θρήνου
τοῦ γαλάζιου θρήνου ἀπ' τὶς βιολέτες;

Πόσες βδομάδες κρύβει μία μέρα
καὶ πόσα χρόνια κρύβονται στὸν μήνα;

XXIV

El 4 es 4 para todos?
Son todos los sietes iguales?

Cuándo el preso piensa en la luz
es la misma que te ilumina?

Has pensado de qué color
es el Abril de los enfermos?

Qué monarquía occidental
se embandera con amapolas?

XXIV

Τὸ τέσσερα εἶναι πάντα τέσσερα;
Τὸ ἑπτὰ ἰσοῦται ἑπτὰ γιὰ ὅλους;

Τὸν φυλακισμένο ὅταν κτυπᾷ τὸ φῶς
εἶναι τὸ ἴδιο φῶς ποὺ μᾶς φωτίζει;

Ὁ Ἀπρίλης ὁ Ἀπρίλης τί χρῶμα
παίρνει γιὰ τοὺς ἀσθενεῖς, τό 'χεις σκεφτεῖ;

Μὰ ποιά δυτική μοναρχία ἔχει
σημαιοστολιστεῖ μὲ παπαροῦνες;

XXV

Por qué para esperar la nieve
se ha desvestido la arboleda?

Y cómo saber cuál es Dios
entre los Dioses de Calcuta?

Por qué viven tan harapientos
todos los gusanos de seda?

Por qué es tan dura la dulzura
del corazón de la cereza?

Es porque tiene que morir
o porque tiene que seguir?

Γιατί περιμένοντας νὰ χιονίσει
τὸ δάσος ξεντύθηκε τὰ ροῦχα του;

Μπορεῖς νὰ διακρίνεις ποιός εἶναι Θεός
στοὺς Θεοὺς ἀνάμεσα τῆς Καλκούτα;

Γιατὶ νὰ ζῆ τόσο κουρελιασμένα
ὁ παραμικρὸς μεταξοσκώληκας;

Καὶ ἡ γλύκα τῆς καρδιάς τοῦ κερασιῦ
γιατὶ νὰ ἔχει τόσο σκληρὴ γεύση;

Μήπως ἐπειδὴ πρέπει νὰ πεθάνει
ἢ μήπως ἐπειδὴ πρέπει νὰ ζήσει;

XXVI

Aquel solemne Senador
que me atribuía un castillo

devoró ya con su sobrino
la torta del asesinato?

A quién engaña la magnolia
con su fragancia de limones?

Dónde deja el puñal el águila
cuando se acuesta en una nube?

XXVI

Ἐκεῖνος ὁ καθὼς πρέπει βουλευτῆς
—λαγούς μὲ πετραχήλια μοῦ ἔταζε!—

Ἄραγες ἔφαγε μὲ τὸν γιόκα του
τὴν πίττα, ὀλόκληρη, τοῦ φονικοῦ;

Ποῖόν θέλει νὰ γελάσει ἡ μανόλια
ἀναδύοντας μυρωδιὲς λεμονιῶν;

Ποῦ κρύβει ὁ ἀητὸς τὸ μαχαίρι
ὅταν πάει στὰ σύννεφα γιὰ ὕπνο;

XXVII

Murieron tal vez de vergüenza
estos trenes que se extraviaron?

Quién ha visto nunca el acíbar?

Dónde se plantaron los ojos
del camarada Paul Éluard?

Hay sitio para unas espinas?
le preguntaron al rosal.

XXVII

Πεθαίνουν ἐνίοτε ἀπὸ ντροπῆς
τὰ τραῖνα ἂν χάσουνε τὸν δρόμο τους;

Ποιός δὲν ἀντίκρυσε ποτὲ ἀλόγη;

Ποῦ εἶναι φυτεμένα τὰ δυὸ μάτια
τοῦ συντρόφου ποιητῆ Πῶλ Ἐλυάρ;

Θέση ἐλεύθερη γιὰ λίγα ἀγκάθια
ὑπάρχει; — εἶπαν στὴν τριανταφυλλιά.

XXVIII

Por qué no recuerdan los viejos
las deudas ni las quemaduras?

Era verdad aquel aroma
de la doncella sorprendida?

Por qué los pobres no comprenden
apenas dejan de ser pobres?

Dónde encontrar una campana
que suene adentro de tus sueños?

XXVIII

Γιατί ξεχνούν οί ηλικιωμένοι
τὰ ἐγκαύματα καὶ χρέη τῆς ζωῆς;

Τὸ ἄρωμα ὑπῆρξε ἀληθινὰ
τῆς καταπλήκτου πάλαι κορασίδος;

Γιατί οί φτωχοὶ τείνουν νὰ λησμονοῦν
μόλις ξεφύγουν ἀπὸ τὴ φτώχεια τους;

Πῶς μπορῶ ν' ἀποκτήσω μιὰ καμπάνα
νὰ κτυπᾷ κάθε πού ὀνειρεύεσαι;

XXIX

Qué distancia en metros redondos
hay entre el sol y las naranjas?

Quién despierta a sol cuando duerme
sobre su cama abrasadora?

Canta la tierra como un grillo
entre la música celeste?

Verdad que es ancha la tristeza,
delgada la melancolía?

XXIX

Τί ἀπόσταση χωρίζει μετρική
στό περίπου, ἥλιο καὶ πορτοκάλια;

Ποιός σηκώνει τὸν ἥλιο σὰν κοιμᾶται
στό καταφλεγόμενο κρεβάτι του;

Τραγουδάει ἢ γῆ ὅπως τραγουδάει
ὁ γρύλλος τὴν κοσμικὴ συμφωνία;

Εἶναι φαρδὺς ὁ δρόμος γιὰ τὴ θλίψη
ἀλλὰ στενὸς γιὰ τὴ μελαγχολία;

XXX

Cuando escribió su libro azul
Rubén Darío no era verde?

No era escarlata Rimbaud
Góngora de color violeta?

Y Victor Hugo tricolor?
Y yo a listones amarillos?

Se juntan todos los recuerdos
de los pobres de las aldeas?

Y en una caja mineral
guardaron sus sueños los ricos?

Ὅταν ἔγραφε ὁ Ρουμπέν Νταρίο
τὸ *Γαλάζιο*, μήπως ἦταν πράσινος;

Δὲν ἦταν κατακόκκινος ὁ Ρεμπώ
κι ὁ Λουὶ ντὲ Γκόνγκορα ὀλίγον μώβ;

Ὁ δὲ κύριος Οὐγκὼ τρικολόρε;
Κι ἐγὼ κίτρινη κορδέλα μὲ ρίγες;

Ὅλες μαζί οἱ θύμησες τῶν φτωχῶν
ἀπ' τὰ χωριὰ ἀθροίζονται σὲ μία;

Καὶ ποῦ κρατοῦν οἱ πλούσιοι ἄνθρωποι
τὰ ὄνειρά τους, σ' ἓνα κλειστὸ κουτί;

Rubén Darío: Νικαραγουανὸς ποιητής, πατέρας τοῦ μοντερνισμοῦ
στὴν Ἰσπανία καὶ τὴ Λατινικὴ Ἀμερική (1867-1916).

Arthur Rimbaud: Γάλλος συμβολιστὴς ποιητής (1854-1891).

Θεωρεῖται πρόδρομος τοῦ μοντερνισμοῦ.

Luis de Góngora: Ἰσπανὸς ποιητής (τέλη 16^{ου}, ἀρχὲς 17^{ου} αἰ.).

XXXI

A quién le puedo preguntar
qué vine a hacer en este mundo?

Por qué me muevo sin querer,
por qué no puedo estar inmóvil?

Por qué voy rodando sin ruedas,
volando sin alas ni plumas,

y qué me dio por transmigrar
si viven en Chile mis huesos?

XXXI

Ὑπάρχει κανείς, κάποιος, νὰ ρωτήσω
τί ἦρθα νὰ κάνω σ' αὐτὸν τὸν κόσμος;

Γιατί κινουῦμαι χωρὶς νὰ τὸ θέλω
γιατί δὲν μπορῶ νὰ κάτσω ἤσυχος;

Χωρὶς ρόδες γίνεται νὰ κυλάω
νὰ πετῶ χωρὶς φτερὰ καὶ πούπουλα,

καὶ ποιός μ' ἔπεισε νὰ μεταναστεύσω
ἀφοῦ ζοῦν τὰ ὀστά μου στὴν Ἑλλάδα;

XXXII

Hay algo más tonto en la vida
que llamarse Pablo Neruda?

Hay en el cielo de Colombia
un coleccionista de nubes?

Por qué siempre se hacen en Londres
los congresos de los paraguas?

Sangre color de amaranto
tenía la reina de Saba?

Cuando lloraba Baudelaire
lloraba con lágrimas negras?

XXXII

Εἶναι κάτι πιὸ γελοῖο στὴ ζωὴ
ἀπ' τὸ νὰ σὲ λένε Πάμπλο Νερούδα;

Ψηλά, στὸν οὐρανὸ τῆς Κολομβίας
ὑπάρχει κανὰς συλλέκτης συννέφων;

Γιατί τὰ συνέδρια τῶν ὀμπρελλῶν
λαμβάνουν χώραν πάντοτε εἰς Λόνδραν;

Ἡ Βασίλισσα τῶν Σαββαίων εἶχε
τὸ χρῶμα τοῦ ἀμάραντου στὸ αἶμα;

Ὅταν ἔκλαιγε ὁ Κάρολος Μπωντλαῖρ
ἔκλαιγε, πράγματι, μὲ μαῦρο δάκρυ;

XXXIII

Y por qué el sol es tan mal amigo
del caminante en el desierto?

Y por qué el sol es tan simpático
en el jardín del hospital?

Son pájaros o son peces
en estas redes de la luna?

Fue adonde a mí me perdieron
que logré por fin encontrarme?

XXXIII

Γιατί ὁ ἥλιος δὲν στέκεται φίλος
γιὰ τὸν περιπατητὴ στὴν ἔρημος;

Ἐνῶ στέκει τόσο εὐπροσήγορος
στὰ προαύλια τῶν νοσοκομείων;

Στὰ δίχτυα τῆς σελήνης τί σπαρταρᾶ —
ψάρια εἶναι ἢ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ;

Στὸ μέρος ὅπου χάθηκα τελικὰ
ἐκεῖ συνάντησα τὸν ἐαυτό μου;

XXXIV

Con las virtudes que olvidé
me puedo hacer un traje nuevo?

Por qué los ríos mejores
se fueron a correr en Francia?

Por qué no amanece en Bolivia
desde la noche de Guevara?

Y busca allí a los asesinos
su corazón asesinado?

Tienen primero gusto a lágrimas
las uvas negras del desierto?

XXXIV

Μὲ ὅσες ἀρετὲς ἔχω ξεχάσει
μπορῶ νὰ ράψω καινούργιο κοστούμι;

Γιατί τὰ καλύτερά μας ποτάμια
τρέχουν νὰ κυλήσουνε στὴ Γαλλία;

Γιατί μετὰ τὴ νύχτα τοῦ Γκεβάρα
δὲν ξημερώνει πιά στὴ Βολιβία;

Λὲς κι ἡ δολοφονημένη του καρδιά
ἀναζητᾷ ἐκεῖ τοὺς δολοφόνους;

Τὸ μαῦρο σταφύλι ἀπ' τὴν ἔρημο
κρύβει τὴν πρώτη γεύση τῶν δακρύων;

XXXV

No será nuestra vida un túnel
entre dos vagas claridades?

O no será una claridad
entre dos triángulos oscuros?

O no será la vida un pez
preparado para ser pájaro?

La muerte será de no ser
o de sustancias peligrosas?

Ἡ ζωὴ μας δὲν θά 'ναι μιὰ σήραγγα
μεταξὺ δύο θολῶν διαυγειῶν;

Ἡ δὲν θά 'ναι παρὰ καθαρότητα
μεταξὺ δύο σκοτεινῶν τριγώνων;

Ἡ πάλι, ἡ ζωὴ δὲν θά 'ναι ψάρι
σὰν ἐτοιμάζεται νὰ γίνῃ πουλί;

Κι ὁ θάνατος θά 'ναι ἀπὸ δὲν θά 'ναι
ἢ ἀπὸ ὑλικά ἐπικίνδυνα;

XXXVI

No será la muerte por fin
una cocina interminable?

Qué harán tus huesos disgregados,
buscarán otra vez tu forma?

Se fundirá tu destrucción
en otra voz y en otra luz?

Formarán parte tus gusanos
de perros o de mariposas?

XXXVI

Στὸ τέλος δὲν θὰ γίνει ὁ θάνατος
μιὰ κουζίνα διαρκῆς χωρὶς τέλος;

Τί θὰ κάνουν τὰ σπασμένα ὀστά σου —
θὰ ψάξουν, ἄλλη μιὰ, γιὰ τὴ μορφὴ σου;

Ἡ καταστροφή σου θὰ καλουπωθεῖ
σὲ μιὰν ἄλλη φωνή, σ' ἓνα ἄλλο φῶς;

Θὰ γίνουν οἱ σκώληκες πού ἔγινες
μέρος ἀπὸ σκυλιὰ ἢ πεταλοῦδες;

XXXVII

De tu cenizas nacerán
checoslovacos o tortugas?

Tu boca besaré claveles
con otros labios venideros?

Pero sabes de dónde viene
la muerte, de arriba o de abajo?

De los microbios o los muros,
de las guerras o del invierno?

XXXVII

Ἄπ' τὶς στάχτες σου θὰ ξαναγεννηθεῖ
χελώνα, κανὰς Τσέχος ἢ Σλοβάκος;

Τὸ στόμα σου θὰ φιλᾷ γαρύφαλλα
μὲ ὀλοζώντανα καινούργια χεῖλη;

Ὅμως, πόθεν ἔρχεται ὁ θάνατος —
ἀπὸ τὰ ψηλὰ ἢ ἀπ' τὰ χαμηλὰ;

Ἄπ' τὰ μικρόβια ἢ ἀπ' τοὺς τοίχους,
ἀπ' τοὺς πολέμους ἢ ἀπ' τὸν χειμῶνα;

XXXVIII

No crees que vive la muerte
dentro del sol de una cereza?

No puede matarte también
un beso de la primavera?

Crees que el luto te adelanta
la bandera de tu destino?

Y encuentras en la calavera
tu estirpe a hueso condenada?

XXXVIII

Τὸ πιστεύεις ὅτι ὁ θάνατος ζῆ
στὸν ἥλιο βαθιά μέσα τοῦ κερασιοῦ;

Δὲν θὰ μπορούσε νὰ σ' ἔχει σκοτώσει
μ' ἓνα γλυκοφίλημα ἢ ἀνοιξη;

Πιστεύεις πὼς τὸ πένθος σοῦ ὑψώνει
τὸ λάβαρο μὲ τὸ πεπρωμένο σου;

Καὶ μὲς στὸ κρανίο ἀνακαλύπτεις
ὡς τὸ κόκαλο νεκρῆ τῆ γενιά σου;

XXXIX

No sientes también el peligro
en la carcajada del mar?

No ves en la seda sangrienta
de la amapola una amenaza?

No ves que florece el manzano
para morir en la manzana?

No lloras rodeado de risa
con las botellas del olvido?

XXXIX

Δὲν νιώθεις τὸ σημάδι τοῦ κινδύνου
στὸν εἴρωνα καρχασμὸ τῆς θάλασσας;

Δὲν βλέπεις τὸ αἱμάτινο μετὰξι
τῆς παπαρούνας πόσο σὲ ἀπειλεῖ;

Καὶ ἡ μηλιά, δὲν ἀντιλαμβάνεσαι
πὼς ἀνθεῖ γιὰ νὰ πεθάνει στὸ μῆλο;

Δὲν κλαῖς τριγυρισμένος ἀπὸ γέλια
μὲ τὸ μπουκάλι, στὸ χέρι, τῆς λήθης;

XL

A quién el cóndor andrajoso
da cuenta de su cometido?

Cómo se llama la tristeza
en una oveja solitaria?

Y qué pasa en el palomar
si aprenden canto las palomas?

Si las moscas fabrican miel
ofenderán a las abejas?

XL

Σὲ ποιόν ὁ κουρελιασμένος κόνδουρας
δίνει λογαριασμὸ γιὰ τὶς πράξεις του;

Καὶ πῶς νὰ ὀνομάσουμε τὴ θλίψη
τὴ θλίψη τοῦ μοναχικοῦ προβάτου;

Ἄν τραγουδήσουνε τὰ περιστέρια
θ' ἀναστατωθεῖ ὁ περιστερώνας;

Ἄν μάθουν οἱ μύγες νὰ φτιάχνουν μέλι
θὰ προσβάλουν, ἄραγε, τὶς μέλισσες;

XLI

Cuánto dura un rinoceronte
después de ser enternecido?

Qué cuentan de nuevo las hojas
de la reciente primavera?

Las hojas viven en invierno
en secreto, con las raíces?

Qué aprendió el árbol de la tierra
para conversar con el cielo?

XLI

Πόσο σκληρός είναι ένας ρινόκερος
ένας ρινόκερος συγκινημένος;

Τί να διηγείται τὸ νέο φύλλο
ἀπὸ τὴν πρόσφατη ἀνοιξη πάλι;

Τὰ φύλλα ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦνε
τὸν χειμῶνα, μυστικά, μὲ τις ρίζες;

Τί ἔμαθε ἀπὸ τὴ γῆ τὸ δέντρο
γιὰ νὰ συνομιλεῖ μὲ τὸν οὐρανό;

XLII

Sufre más el que espera siempre
que aquel que nunca esperó a nadie?

Dónde termina el arco iris,
en tu alma o en el horizonte?

Tal vez una estrella invisible
será el cielo de los suicidas?

Dónde están las viñas de hierro
de donde cae el meteoro?

XLII

Πονᾶς περισσότερο ἂν ἐλπίζεις
ἢ ἂν δὲν ἐλπίζεις τίποτε, ποτέ;

Ποῦ τελειώνει τὸ οὐράνιο τόξο,
μὲς στήν ψυχὴ σου ἢ στὸν ὀρίζοντα;

Ἴσως ἓνας ἀόρατος ἀστέρας
νά γίνει ἢ Ἐδὲμ τῶν αὐτοκτόνων;

Πῶς τρυγοῦν τὰ σιδερένια ἀμπέλια,
ἀπὸ ποῦ πέφτουν οἱ μετεωρίτες;

XLIII

Quién era aquella que te amó
en el sueño, cuando dormías?

Dónde van las cosas del sueño?
Se van al sueño de los otros?

Y el padre que vive en los sueños
vuelve a morir cuando despiertas?

Florece las plantas del sueño
y maduran sus graves frutos?

XLIII

Ποιά ἦταν ἐκείνη πού σ' ἀγαποῦσε
μέσ στ' ὄνειρό σου, κάθε πού κοιμόσουν;

Ποῦ πάει τὸ ὑλικὸ τοῦ ὀνείρου;
Μπαίνει στὰ ὄνειρα ἄλλων ἀνθρώπων;

Καὶ ὁ πατέρας πού ζῆ στὰ ὄνειρα
γυρνάει στὸν θάνατο μόλις ξυπνᾶς;

Ἄνθοφοροῦν τὰ φυτὰ τῶν ὀνείρων,
ὠριμάζουν οἱ αὐστηροὶ τους καρποί;

XLIV

Dónde está el niño que yo fui,
sigue adentro de mí o se fue?

Sabe que no lo quise nunca
y tampoco me quería?

Por qué anduvimos tanto tiempo
creciendo para separarnos?

Por qué no morimos los dos
cuando mi infancia se murió?

Y si el alma se me cayó
por qué me sigue el esqueleto?

XLIV

Ποῦ πῆγε τὸ παιδὶ παλιὰ ποῦ ἤμουν —
εἶναι ἀκόμα ἐδῶ ἢ ἔφυγε;

Νὰ ξέρει ὅτι δὲν τὸ ἀγάπησα,
ὅτι δὲν μ' ἀγάπησε ποτὲ κι αὐτό;

Τί κι ἂν περπατήσαμε καιρὸ μαζί!
Μεγαλώσαμε γιὰ νὰ χωρίσουμε;

Γιατί δὲν πεθάναμε καὶ οἱ δύο
σὰν πέθανε ἡ παιδικότητά μου;

Γιατί ὁ σκελετός μου παραμένει
ἂν ἡ ψυχὴ μου γνώρισε τὴν Πτώση;

XLV

El amarillo de los bosques
es el mismo del año ayer?

Y se repite el vuelo negro
de la tenaz ave marina?

Y donde termina el espacio
se llama muerte o infinito?

Qué pesan más en la cintura,
los dolores o los recuerdos?

XLV

Αὐτὸ τὸ κίτρινο φέτος τῶν δασῶν
εἶναι τὸ ἴδιο περσινὸ κίτρινο;

Τὴν πτήση του τὴ μαύρη συνεχίζει
τὸ πεισματάρικο θαλασσοπούλι;

Ἐκεῖ ὅπου τὰ ὄρια τελειώνουν
θάνατος εἶναι ἢ ἀπειροσύνη;

Τί μᾶς βαραίνει πιότερο τὴ μέση,
οἱ σωματικοὶ πόνοι ἢ ἡ μνήμη;

XLVI

Y cómo se llama ese mes
que está entre Diciembre y Enero?

Con qué derecho numeraron
las doce uvas del racimo?

Por qué no nos dieron extensos
meses que duren todo el año?

No te engañó la primavera
con besos que no florecieron?

XLVI

Καὶ πῶς λέγεται ὁ μήνας ἐκεῖνος
Δεκέμβρη ἀνάμεσα καὶ Γενάρη;

Ποιᾶς ἐξουσίας νόμοι ἀρίθμησαν
τὰ δώδεκα σταφύλια ἀπὸ τὸν μίσχο;

Γιατί μᾶς ἔδωσαν σύντομους μῆνες
ποῦ δὲν διαρκοῦν ὀλόκληρο χρόνο;

Δὲν σὲ ξεγέλασε ποτὲ μὲ φιλιὰ
—φιλιὰ ποῦ δὲν ἀνθίσαν!— ἢ ἀνοιξη;

XLVII

Oyes en media del otoño
detonaciones amarillas?

Por qué razón o sinrazón
llora la lluvia su alegría?

Que pájaros dictan el orden
de la bandada cuando vuela?

De qué suspende el picaflor
su simetría deslumbrante?

XLVII

Μεσοῦντος τοῦ φθινοπώρου δὲν ἀκοῦς
τίς κιτρινωπὲς ἐκπυρσοκροτήσεις;

Γιὰ ποιόν λόγο, δίκαιο ἢ ἄδικο
θρηνολογεῖ ἢ βροχὴ τὴν χαρὰ της;

Ποιό πουλὶ ἡγεῖται ὄλου τοῦ σμήνου
ὅταν αὐτὸ πετάει στὸν οὐρανό;

Πάνω σὲ τί κρεμάει τὸ κολιμπρὶ
τὴν ἐκθαμβωτικὴν του συμμετρίαν;

XLVIII

Son los senos de las sirenas
las redondescas caracolas?

O son olas petrificadas
o juego inmóvil de la espuma?

No se ha incendiado la pradera
con las luciérnagas salvajes?

Los peluqueros del otoño
despeinaron los crisantemos?

XLVIII

Δὲν μοιάζουνε τὰ στήθη τῶν γοργόνων
στὰ θαλάσσια στρογγυλὰ κοχύλια;

Στ' ἀπολιθωμένα πάλι κύματα
ἢ στ' ἀκίνητο παιχνίδι τοῦ ἀφροῦ;

Καὶ δὲν ἄρπαξε φωτιά τὸ λιβάδι
ἀπὸ τὴν ἄγριες πυγολαμπίδες;

Πότε οἱ κομμωτὲς τοῦ φθινοπώρου
ξεχτένισαν ὅλα τὰ χρυσάνθεμα;

XLIX

Cuando veo de nuevo el mar
el mar me ha visto o no me ha visto?

Por qué me preguntan las olas
lo mismo que yo les pregunto?

Y por qué golpean la roca
con tanto entusiasmo perdido?

No se cansan de repetir
su declaración a la arena?

XLIX

Ὄταν κοιτῶ ἐκ νέου τὴ θάλασσα
ἢ θάλασσα μὲ βλέπει ἢ δὲν μὲ βλέπει;

Γιατί νὰ μὲ ρωτᾶνε τὰ κύματα
ὅ,τι ἀκριβῶς κι ἐγὼ τὰ ρωτάω;

Καὶ γιατί κτυποῦν μὲ λύσσα τὰ βράγια
ἀλλὰ καὶ μάταιο ἐνθουσιασμό;

Δὲν κουράστηκαν νὰ γράφουν, νὰ γράφουν
τὴ διακήρυξή τους πάνω στὴν ἄμμο;

L

Quién puede convencer al mar
para que sea razonable?

De qué le sirve demoler
ámbar azul, granito verde?

Y para qué tantas arrugas
y tanto agujero en la roca?

Yo llegué de detrás del mar
y dónde voy cuando me ataja?

Por qué me he cerrado el camino
cayendo en la trampa del mar?

L

Μπορεῖ κανεὶς νὰ πείσει τὴ θάλασσα
νὰ ξαναγυρίσει στὰ λογικά της;

Ἐπάρχει νόημα νὰ καταστρέφει
πράσινο γρανίτη, μπλὲ κεχριμπάρι;

Καὶ τελικά, πρὸς τί τόσες ρυτίδες
καὶ τόσα κοιλώματα μὲς στοὺς βράχους;

Ἄν καὶ ἦρθε μετὰ ἀπ' τὴ θάλασσα
ποῦ θὰ στραφῶ μόλις μὲ σταματήσει;

Γιατί ἔφραξα μόνος μου τὸν δρόμο
πιασμένος στὴ θαλασσινὴ παγίδα;

LI

Por qué detesto las ciudades
con olor a mujer y orina?

No es la ciudad el gran océano
de los colchones que palpitan?

La oceanía de los aires
no tiene islas y palmeras?

Por qué volví a la indiferencia
del océano desmedido?

LI

Γιατί νὰ μισῶ τις μεγαλουπόλεις
μὲ τὴν ὀσμὴ γυναικάς καὶ κάτουρου;

Οἱ πόλεις δὲν εἶναι σὰν ὠκεανὸς
μέγας ἀπὸ στρώματα ποὺ πάλλονται;

Ἡ ὠκεανία τῶν ἀέρηδων
γιατί δὲν ἔχει νήσους καὶ φοινικιές;

Γιατί ἐπέστρεψα στὴν ἀπάθεια
τοῦ ἀπειρομέτρητου ὠκεανοῦ;

LII

Cuánto medía el pulpo negro
que oscureció la paz del día?

Eran de hierro sus ramales
y de fuego muerto sus ojos?

Y la ballena tricolor
por qué me atajó en el camino?

LII

Τί μάκρος εἶχε τὸ μαῦρο χταπόδι
ποῦ σκέπασε τὴν ξέγνοιαστικὴν ἡμέρα;

Τὰ πλοκάμια του ἦταν σιδερένια
τὰ μάτια του πέταγαν νεκρὴ φωτιά;

Καὶ γιατί ἡ τρικολόρε φάλαινα
μοῦ ἔβαλε ἐμπόδια στὸν δρόμο;

LIII

Quién devoró frente a mis ojos
un tiburón lleno de pústulas?

Tenía la culpa el escualo
o los peces ensangrentados?

Es el orden o la batalla
este quebranto sucesivo?

LIII

Ποιός κατασπάραξε ἐνώπιόν μου
τὸν λευκὸ μὲ τίς πληγὲς καρχαρία;

Τὸ φταιξιμο ἦταν τοῦ σκυλόψαρου
ἢ τῶν ψαριῶν τῶν καταματωμένων;

Αὐτὴ ἡ βαθμιαία ἐξάντληση
εἶναι κανόνας ἢ μήπως ἀγώνας;

Es verdad que las golondrinas
van a establecerse en la luna?

Se llevarán la primavera
sacándola de las cornisas?

Se alejarán en el otoño
las golondrinas de la luna?

Buscarán muestras de bismuto
a picotazos en el cielo?

Y a los balcones volverán
espolvoreadas de ceniza?

Ἄληθεια, τὰ χελιδόνια πήγανε
 νὰ χτίσουν τὶς φωλιές τους στὴ σελήνη;

Στοὺς ὤμους νὰ σηκώσουν τὴν ἀνοιξή
 ἀρπάζοντάς την ἀπὸ τὰ περβάζια;

Θὰ φύγουν τὸ φθινόπωρο θὰ φύγουν
 φέτος τὰ χελιδόνια τῆς σελήνης;

Ψάχνοντας καὶ ραμφίζοντας ψιγία
 ἐνὸς οὐρανοῦ ἀπὸ βισμούδιου;

Ἐπιστρέφοντας ξανά στὰ μπαλκόνια
 σκονισμένα, καλυμμένα μὲ στάχτη;

Por qué no mandan a los topos
y a las tortugas a la luna?

Los animales ingenieros
de cavidades y ranuras

no podrían hacerse cargo
de estas lejanas inspecciones?

Γιατί δὲν στέλνουμε καμιά χελώνα
ἢ καὶ τυφλοπόντικες στὴ σελήνη;

Τὰ ζῶα τῆς ὑψηλῆς μηχανικῆς
—μάστορες κοιλοτήτων καὶ σηράγγων—

θὰ τοὺς ἦταν δύσκολο ν' ἀναλάβουν
κάθε μακρινὴ ἐπιθεώρηση;

LVI

No crees que los dromedarios
preservan luna en sus jorobas?

No la siembran en los desiertos
con persistencia clandestina?

Y no estará prestado el mar
por un corto tiempo a la tierra?

No tendremos que devolverlo
con sus mareas a la luna?

LVI

Δέν βλέπεις πῶς οἱ δρομάδες καμῆλες
φέρουν τὴ σελήνη στὴν καμπούρα τους;

Πῶς τὴ φυτεύουν βαθιὰ στὴν ἔρημο
μὲ μιὰν ἐπιμονὴ μυστικιστικῆ;

Κι ἡ θάλασσα ἢ θάλασσα δὲν πρέπει
γιὰ λίγο νὰ τὴ δανείσουμε στὴ γῆ;

Δέν πρέπει, τελικά, νὰ ἐπιστραφεῖ
μὲ τὶς παλῖρροιές της στὴ σελήνη;

LVII

No será bueno prohibir
los besos interplanetarios?

Por qué no analizar las cosas
antes de habilitar planetas?

Y por qué no el ornitorrinco
con su espacial indumentaria?

Las herraduras no se hicieron
para caballos de la luna?

LVII

Δέν θὰ ἦταν καλὸ ν' ἀπαγορευθοῦν
ἐν γένει τὰ διαπλανητικὰ φιλιὰ;

Καὶ ν' ἀναλύουμε τὰ δεδομένα
πρὶν κατοικήσουμε ἄλλους πλανῆτες;

Γιατί δὲν στέλνουμε τὸν πλατύποδα
μὲ τὸν διαστημικό του ἔξοπλισμό;

Δέν σφυρηλατήθηκαν τὰ πέταλα
νὰ ταιριάζουν στ' ἄλογα τῆς σελήνης;

LVIII

Y qué palpitaba en la noche?
Eran planetas o herraduras?

Debo escoger esta mañana
entre el mar desnudo y el cielo?

Y por qué el cielo está vestido
tan temprano con sus neblinas?

Qué me esperaba en Isla Negra?
La verdad verde o el decoro?

LVIII

Καὶ τί δονοῦσε τὴν ἔρημη νύχτα;
Πλανῆτες ἢ καλπάσματα τῶν ἵππων;

Πρέπει νὰ διαλέξω τοῦτο τὸ πρῶτὸ
τὸν οὐρανὸ ἢ τὴ γυμνὴ θάλασσα;

Καὶ γιατί ἔχει ντυθεῖ ὁ οὐρανὸς
χαράματα τὴν καλή του καταχιά;

Τί μὲ περίμενε στὴν Ἰσλα Νέγρα;
Εὐπρέπειες ἢ πράσινες ἀλήθειες;

Isla Negra: Περιοχὴ τῆς Χιλῆς ὅπου ὁ Νερούδα εἶχε μία ἀπ' τὶς οἰκίαις του· περίπου 100 γλμ. δυτικὰ τοῦ Σαντιάγο.

LIX

Por qué no nací misterioso?
Por qué crecí sin compañía?

Quién me mandó desvencijar
las puertas de mi propio orgullo?

Y quién salió a vivir por mí
cuando dormía o enfermaba?

Qué bandera se desplegó
allí donde no me olvidaron?

LIX

Γιατί δὲν γεννήθηκα μυστήριος;
Γιατί μεγάλωσα χωρίς συντροφιά;

Ποιός μὲ διέταξε νὰ χαλαρώσω
τοὺς ἄρμους τῆς ὑπερηφάνειάς μου;

Καὶ ποιός ἤρθε στὴ θέση μου νὰ ζήσει
ὅταν ἤμουν ἄρρωστος ἢ κοιμόμουν;

Καὶ τί σημαία νὰ ξεδιπλώνεται
στὰ μέρη ὅπου δὲν μ' ἔχουν ξεχάσει;

LX

Y qué importancia tengo yo
en el tribunal del olvido?

Cuál es la representación
del resultado venidero?

Es la semilla cereal
con su multitud amarilla?

O es el corazón huesudo
el delegado del durazno?

Ποιά θέση κύρια καταλαμβάνω
στο δικαστήριο τῆς λησμοσύνης;

Καὶ μὲ ποιόν τρόπο ἀναπαρίστανται
οἱ μελλοντικὲς ἐτυμηγορίες;

Μήπως μὲ τὸν δημητριακὸ σπόρο
μὲς στὸ ἀπέραντο κίτρινο πλῆθος;

Ἡ μήπως μὲ μιὰν ὀστέινη καρδιά —
τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ ροδακίνου;

LXI

La gota viva del azogue
corre hacia abajo o hacia siempre?

Mi poesía desdichada
mirará con los ojos míos?

Tendré mi olor y mis dolores
cuando yo duerma destruido?

Ἡ ζωντανὴ στάλα τοῦ ὑδραργύρου
τρέχει πρὸς τὰ κάτω ἢ καὶ διὰ παντός;

Τὸ ποιητικὸ κακορίζικό μου
θὰ κοιτᾷ μὲ τὰ μάτια τὰ δικά μου;

Ὅταν θὰ κοιμᾶμαι κατεστραμμένος
θά ᾽χω τὴν ὄσμή καὶ τὰ βάσανά μου;

LXII

Qué significa persistir
en el callejón de la muerte?

En el desierto de la sal
cómo se puede florecer?

En el mar del no pasa nada
hay vestido para morir?

Cuando ya se fueron los huesos
quién vive en el polvo final?

LXII

Τί νόημα ἔχει νὰ ἐπιμένεις
στὰ μαρμαρένια ἄλῶνια τοῦ θανάτου;

Μὲς στὴν ἔρημο τὴν ἀλατισμένη
ποιό φυτὸ μπορεῖ νὰ εὐδοκιμήσει;

Στὴ θάλασσα τοῦ δὲν συμβαίνει κάτι
ροῦχα ὑπάρχουν γιὰ νὰ πεθάνουμε;

Ὅταν πιά τὰ ὀστά μας θὰ ἔχουν φύγει
ποιός θὰ ζῆ στὸν ἔσχατο κονιορτό;

LXIII

Cómo se acuerda con los pájaros
la traducción de sus idiomas?

Cómo le digo a la tortuga
que yo le gano en lentitud?

Cómo le pregunto a la pulga
las cifras de su campeonato?

Y a los claveles qué les digo
agradeciendo su fragancia?

LXIII

Πῶς ἔχει συντονιστεῖ με τὰ πουλιὰ
ἢ μετάφραση τῆς ξένης γλώσσας τους;

Πῶς νὰ ὁμολογήσω στή χελώνα
ὅτι θὰ κερδίσω σέ βραδύτητα;

Καὶ τὸν νικητὴ τοῦ πρωταθλήματος
τὸν ψύλλο, πῶς νὰ μάθω τὰ ρεκόρ του;

Στὰ ἄσπρα δὲ γαρύφαλλα πῶς νὰ πῶ
τὸ εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἄρωμά τους;

LXIV

Por qué mi ropa desteñida
se agita como una bandera?

Soy un malvado alguna vez
o todas las veces soy bueno?

Es que se aprende la bondad
o la máscara de la bondad?

No es blanco el rosal del malvado
y negras las flores del bien?

Quién da los nombres y los números
al inocente innumerable?

LXIV

Γιατί τὰ ξεθωριασμένα ροῦχα μου
νὰ κυματίζουν ὅπως οἱ σημαῖες;

Εἶμαι μοχθηρὸς ὀρισμένες φορὲς
ἢ πάντοτε εἶμαι τὸ καλὸ παιδί;

Ἄνακαλύπτουμε τὴν καλωσύνη
ἢ τὸ προσωπεῖο τῆς καλωσύνης;

Δέν εἶναι λευκά τὰ ρόδα τοῦ κακοῦ
καὶ τοῦ καλοῦ δὲν εἶναι μαῦρα τ' ἄνθη;

Ποιὸς δίνει τ' ὄνομα καὶ τὸ νούμερο
στὴν ὑπεράριθμη ἀδωότητα;

LXV

Brilla la gota de metal
como una sílaba en mi canto?

Y no se arrastra una palabra
a veces como una serpiente?

No crepitó en tu corazón
un nombre como una naranja?

De qué río salen los peces?
De la palabra *platería*?

Y no naufragan los veleros
por un exceso de vocales?

Λάμπει ἀπ' τὸ μέταλλο ἡ σταγόνα
καθὼς μιὰ συλλαβὴ στὰ τραγούδια μου;

Καὶ δὲν γλιστρᾶ ἐνίοτε ὁ λόγος
σέρνεται πὼς σέρνονται τὰ ἔρπετά;

Δὲν τρύπωσε κρυφὰ μὲς στὴν καρδιά σου
ἓνα ὄνομα σὰν τὸ πορτοκάλι;

Καὶ ἀπὸ ποῦ πηγάζουνε τὰ ψάρια;
Ἄπὸ ποιόν ἀργυρόλεκτο ποταμό;

Τὰ ἱστιοπλοϊκὰ δὲν βουλιάζουν
ἂν φορτώσουν πρόσθετα φωνήεντα;

LXVI

Echan humo, fuego y vapor
las o de las locomotoras?

En qué idioma cae la lluvia
sobre ciudades dolorosas?

Qué suaves sílabas repite
el aire del alba marina?

Hay una estrella más abierta
que la palabra *amapola*?

Hay dos colmillos más agudos
que las sílabas de *chacal*?

Βγάζουν φωτιές, πυκνούς καπνούς καὶ ἀτμούς
τὰ ὄμικρον τῆς ἀμαξοστοιχίας;

Ὅποτε βρέχει πάνω ἀπ' τὶς πόλεις
τὶς πονεμένες, σὲ ποιά γλώσσα βρέχει;

Ποιές ἀπαλὲς συλλαβὲς ξαναλέει
ὁ ἀέρας τῆς θαλάσσιας αὐγῆς;

Ἰπάρχει πιὸ ὀρθάνοιχτο ἀστέρι
ἀπ' τὴν ἄλικη λέξη παπαρούνα;

Ἰπάρχουν πιὸ κοφτεροὶ κυνόδοντες
ἀπὸ τὸ συλλάβισμα τοῦ τσακαλιοῦ;

LXVII

Puedes amarme, silabaria,
y darme un beso sustantivo?

Un diccionario es un sepulcro
o es un panal de miel cerrado?

En qué ventana me quedé
mirando el tiempo sepultado?

O lo que miro desde lejos
es lo que no he vivido aún?

LXVII

Ἄλφαβητάριό μου! Μὲ ἀγαπᾶς
γιὰ νὰ μοῦ δώσεις τὸ γνήσιο φίλι;

Τὰ λεξικά εἶναι κενοτάφια
ἢ κηρῆθρες κλειστὲς γεμάτες μέλι;

Ἄπὸ ποιό μισάνοιχτο παράθυρο
χαζεύω τὸν παραχωμένο χρόνο;

Μήπως ὅλα ὅσα βλέπω μακριὰ
εἶναι ὅσα μοῦ μέλλεται νὰ ζήσω;

LXVIII

Cuándo lee la mariposa
lo que vuela escrito en sus alas?

Qué letras conoce la abeja
para saber su itinerario?

Y con qué cifras va restando
la hormiga sus soldados muertos?

Cómo se llaman los ciclones
cuando no tienen movimiento?

LXVIII

Μπορεῖ νὰ διαβάσει ἡ πεταλούδα
ὅ,τι γραμμένο πετᾶ στὰ φτερά της;

Ποιά γράμματα γνωρίζει ἡ μέλισσα
γιὰ νὰ ξέρει τὸ ὄρομολόγιό της;

Καὶ μὲ πόσα ψηφία προσθαφαιροῦν
τοὺς νεκροὺς στρατιῶτες τὰ μερμήγκια;

Ὅταν ἡ κίνηση ἀπουσιάζει
πῶς λέγονται οἱ ἀνεμοστρόβιλοι;

LXIX

Caen pensamientos de amor
en los volcanes extinguidos?

Es un cráter una venganza
o es un castigo de la tierra?

Con qué estrellas siguen hablando
los ríos que no desembocan?

LXIX

Τοῦ ἔρωτα οἱ συλλογισμοὶ πέφτουν
μέσα σὲ ἡφαιστεια ἀνενεργά;

Οἱ κρατῆρες εἶναι μιὰ ἐκδίκηση
τῆς γῆς ἢ ἀπλὰ μιὰ τιμωρία τῆς;

Μὲ ποιούς ἀστερισμοὺς μιλοῦν ἀκόμη
ὅσα ποτάμια πλέον δὲν ἐκβάλλουν;

LXX

Cuál es el trabajo forzado
de Hitler en el infierno?

Pinta paredes o cadáveres?
Olfatea el gas de sus muertos?

Le dan a comer las cenizas
de tantos niños calcinados?

O le han dado desde su muerte
de beber sangre en un embudo?

O le martillan en la boca
los arrancados dientes de oro?

Ποιά καταναγκαστική ἔργασία
 νὰ κάνει ὁ Ἀδόλφος στὴν Κόλαση;

Μήπως βάφει τοίχους, μήπως πτώματα;
 Μήπως ρουφάει τὴν κάπνα τῶν νεκρῶν;

Μήπως τοῦ δίνου νὰ γευθεῖ τὴ στάχτη
 τῶν τόσων ἀπανθρακωμένων παιδιῶν;

Ἦ τοῦ ἴδωσαν —εὐθὺς μόλις πέθανε—
 μὲ τὸ χωνὶ νὰ καταπίνει αἷμα;

Ἦ τοῦ σφυροκοποῦν πίσω στὸ στόμα
 τὰ χρυσὰ δόντια πού ἔχε ἀφαιρέσει;

LXXI

O le acuestan para dormir
sobre sus alambres de púas?

O le están tatuando la piel
para lámparas del infierno?

O lo muerden sin compasión
los negros mastines del fuego?

O debe de noche y de día
viajar sin tregua con sus presos?

O debe morir sin morir
eternamente bajo el gas?

Ἦ τοῦ στρώνουν γιὰ νὰ ξαπλώνει στρῶμα
 μέ σεντόνι ἀπὸ συρματοπλεγμα;

Ἦ τοῦ κάνουνε στὸ δέρμα τατουάζ
 γιὰ τὸ ἀνακριτικὸ φῶς τοῦ Ἄδης;

Ἦ τῆς πυρᾶς τὰ κατάμαυρα σκυλιὰ
 τοῦ δαγκώνουν τὴ σάρκα χωρὶς οἶκτο;

Ἦ πρέπει νυχθημερόν νὰ περπατᾶ
 σὲ κύκλο μέ τοὺς συγκρατούμενούς του;

Ἦ νὰ πεθαίνει χωρὶς νὰ πεθαίνει
 —εἰς τοὺς αἰῶνας!— ἀπὸ ἀέρια;

LXXII

Si todos los ríos son dulces
de dónde saca sal el mar?

Cómo saben las estaciones
que deben cambiar de camisa?

Por qué tan lentas en invierno
y tan palpitantes después?

Y cómo saben las raíces
que deben subir a la luz?

Y luego saludar al aire
con tantas flores y colores?

Siempre es la misma primavera
la que repite su papel?

LXXII

Ἄν ὅλα τὰ ποτάμια εἶναι γλυκὰ
ποῦ βρίσκει τὴν ἀλμύρα ἢ θάλασσα;

Πῶς ἄραγε γνωρίζουν οἱ ἐποχές
ὅτι πρέπει ν' ἀλλάξουν πουκάμισο;

Τόσο βραδυκίνητες τὸν χειμῶνα
μὰ τόσο βιαστικὲς ἀμέσως μετὰ;

Καὶ πῶς γνωρίζουν οἱ ρίζες τῶν δέντρων
πῶς ἤρθε ἡ ὥρα ν' ἀνέβουν στὸ φῶς;

Καὶ τὸν ἀέρα νὰ καλωσορίσουν
μὲ τόσα χρώματα καὶ τόσα ἄνθη;

Εἶναι ἡ ἴδια πάντοτε ἀνοιξη
ποῦ ἐπαναλαμβάνει τὸν ρόλο της;

LXXIII

Quién trabaja más en la tierra
el hombre o el sol cereal?

Entre el abeto y la amapola
a quién la tierra quiere más?

Entre las orquídeas y el trigo
para cuál es la preferencia?

Por qué tanto lujo a una flor
y un oro sucio para el trigo?

Entra el Otoño legalmente
o es una estación clandestina?

LXXIII

Ποιός δουλεύει περισσότερο στὴ γῆ —
οἱ θνητοὶ ἢ τῆς Δήμητρας ὁ ἥλιος;

Μεταξὺ ἐλάτης καὶ παπαρούνας
ποιὸν ἀγαπᾷ ἡ γῆ περισσότερο;

Μεταξὺ ὀρχιδέας καὶ σιταριοῦ
ποῦ κλίνει τῆς εὐνοίας ἡ πλάστιγγα;

Γιατί τόση γλιδὴ σ' ἓνα λουλούδι
μὰ βρώμικος χρυσὸς γιὰ τὸ σιτάρι;

Τὸ φθινόπωρο ἔρχεται νομίμως
ἢ πρόκειται γιὰ ἐποχὴ λαθραία;

LXXIV

Por qué se queda en los ramajes
hasta que las hojas se caen?

Y dónde se quedan colgados
sus pantalones amarillos?

Verdad que parece esperar
el Otoño que pase algo?

Tal vez el temblor de una hoja
o el tránsito del universo?

Hay un imán bajo la tierra,
imán hermano del Otoño?

Cuándo se dicta bajo tierra
la designación de la rosa?

Γιατί κάθεται ακόμα στὰ κλαδιά
 ὥσπου πεθάνουν ὅλα τὰ φύλλα;

Καί σέ ποιό σκοινὶ μένει ἀπλωμένο
 τὸ παλιό, κίτρινο παντελόνι του;

Εἶναι ἀλήθεια πῶς τὸ φθινόπωρο
 δείχνει σὰν νὰ περιμένει κάτι τι;

Ἴσως τὴ συγκίνηση ἑνὸς φύλλου
 ἢ τὴ μετατόπιση τοῦ σύμπαντος;

Ἵπάρχει κανὰς μαγνήτης μὲς στὴ γῆ
 μαγνήτης-ἀδελφὸς τοῦ φθινοπώρου;

Πότε προβλέπεται ὁ διορισμὸς
 γιὰ τὴ θέση, κάτω στὴ γῆ, τοῦ ρόδου;

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΩΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ἀλήθεια, τὰ χελιδόνια πήγανε	119
Ἀληθεύει ὅτι στὴν Αὐστραλία	37
Ἀληθεύει ὅτι τὸ κεκριμπάρι	51
Ἀλφαθητάριό μου! Μὲ ἀγαπᾶς	145
Ἄν ὅλα τὰ ποτάμια εἶναι γλυκὰ	155
Ἄν ἔχω πεθάνει καὶ δὲν τὸ ξέρω	15
Ἀπ' τίς στάχτες σου θὰ ξαναγεννηθεῖ	85
Ἄραγε μέτρησε κανεὶς ποτέ του	49
Ἄραγε, τί θὰ σκεφτοῦν οἱ Πολωνοὶ	31
Αὐτὸ τὸ κίτρινο φέτος τῶν δασῶν	101
Αὐτὸς ὁ ἥλιος εἶναι ἴδιος μὲ χθές	29
Ἄχ ἔρωτα, γιὰ κείνον καὶ γιὰ κείνη —	55
Βγάζουν φωτιές, πυκνοὺς καπνοὺς καὶ ἀτμοὺς	143
Γιὰ ποιὸν λόγο τὸ συμπρέρο τῆς νύχτας	23
Γιατί δὲν γεννήθηκα μυστήριος;	129
Γιατί δὲν στέλνουνε καμιὰ χελώνα	121
Γιατί κάθεται ἀκόμα στὰ κλαδιὰ	159
Γιατί νὰ μισῶ τίς μεγαλουπόλεις	113
Γιατί ξεχνοῦν οἱ ἠλικιωμένοι	67
Γιατί ὁ ἥλιος δὲν στέκεται φίλος	77
Γιατί περιμένοντας νὰ χιονίσει	61
Γιατί τὰ μεγάλα ἀεροπλάνα	13
Γιατί τὰ ξεθωριασμένα ροῦχα μου	139
Δὲν βλέπεις πῶς οἱ δρομάδες καμῆλες	123
Δὲν θὰ ἦταν καλὸ ν' ἀπαγορευθοῦν	125

Δὲν μοιάζουνε τὰ στήθη τῶν γοργόνων	107
Δὲν νιώθεις τὸ σημάδι τοῦ κινδύνου	89
Εἶναι κάτι πιὸ γελοῖο στὴ ζωὴ	75
Ἐκεῖνος ὁ καθὼς πρέπει βουλευτῆς	63
Ἔχεις προσέξει πῶς τὸ φθινόπωρο	45
Ἡ ζωὴ μας δὲν θά ᾖ μιὰ σήραγγα	81
Ἡ ζωντανὴ στάλα τοῦ ὑδραργύρου	133
Ἡ τοῦ στρώνουν για νὰ ξαπλώνει στρῶμα	153
Καὶ ὅταν εἶπε τὸ γεννηθῆτω φῶς	53
Καὶ πῶς λέγεται ὁ μήνας ἐκεῖνος	103
Καὶ σὲ ποιὸν χαμογελάει τὸ ρύζι	35
Καὶ τί δονοῦσε τὴν ἔρημη νύχτα;	127
Καὶ τί λόγια νὰ εἶπαν τὰ ρουμπίνια	39
Λάμπει ἀπ' τὸ μέταλλο ἡ σταγόνα	141
Λοιπόν, ἀληθεύει πῶς τὰ γιλέκα	41
Μὲ ὅσες ἀρετὲς ἔχω ξεχάσει	79
Μεσοῦντος τοῦ φθινοπώρου δὲν ἀκοῦς	105
Μέχρι πότε θὰ μιᾶνε οἱ ἄλλοι	33
Μπορεῖ κανεὶς νὰ πείσει τὴ θάλασσα	111
Μπορεῖ νὰ διαβάσει ἡ πεταλούδα	147
Ὅταν ἔγραφε ὁ Ρουμπὲν Νταριό	71
Ὅταν κοιτῶ ἐκ νέου τὴ θάλασσα	109
Πεθαίνουν ἐνίοτε ἀπὸ ντροπὴ	65
Πές μου· τὸ ρόδο εἶναι ἀπλὰ γυμνὸ	17

Ποιά ἦταν ἐκείνη πού σ' ἀγαποῦσε	97
Ποιά θέση κύρια καταλαμβάνω	131
Ποιά καταναγκαστική ἐργασία	151
Ποιός δουλεύει περισσότερο στή γῆ —	157
Ποιός κατασπάραξε ἐνώπιόν μου	117
Πονᾶς περισσότερο ἂν ἐλπίζεις	95
Πόσες ἐκκλησιές ἔχει ὁ οὐρανός;	19
Πόσο σκληρός εἶναι ἓνας ρινόκερος	93
Ποῦ πῆγε τὸ παιδί παλιὰ πού ἤμουν —	99
Πῶς ἔχει συντονιστεῖ μὲ τὰ πουλιὰ	137
Πῶς μάθαν οἱ ρόγες τῆς κληματαριᾶς	47
Σὲ ποιόν ὁ κουρελιασμένος κόνδωρας	91
Στὸ τέλος ὅν θὰ γίνει ὁ θάνατος	83
Τί ἀναστατώνει τὰ ἠφαιστεια	27
Τί ἀπόσταση χωρίζει μετρική	69
Τί μάκρος εἶχε τὸ μαῦρο χταπόδι	115
Τί νόημα ἔχει νὰ ἐπιμένεις	135
Τί φυλᾶς κάτω ἀπ' τὸ καύκαλό σου;	21
Τὸ ἀλάτι καὶ ἡ ζάχαρη μαζί	43
Τὸ περιστέρι σημαίνει εἰρήνη;	25
Τὸ πιστεύεις ὅτι ὁ θάνατος ζῆ	87
Τὸ τέσσερα εἶναι πάντα τέσσερα;	59
Τοῦ ἔρωτα οἱ συλλογισμοὶ πέφτουν	149
Τρέπεται ἢ πεταλούδα σὲ ψάρι	57
Ἵπάρχει κανεὶς, κάποιος, νὰ ρωτήσω	73

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΓΑΘΟΚΛΗ

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 2020
ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣ

WWW.DAGATHOKLIS.COM

